

жінка – мати і т.п.). З іншого боку, саме гендерні локальні традиції виявлялися найбільш стійкими і життєздатними в умовах експансії глобальних доктрин.

Гендерний ракурс розгляду виявляється зручним для вияву співвідношень універсального і особливого в умовах глобалізації. Нарешті, гендерний аспект дуже добре проявляє зв'язок індивідуального і соціального, приватного і публічного, тобто той самий людський фактор, який надає значимість факторам глобальним – не тільки для кожного суспільства, але і для кожного індивіда. Роль людського фактору, а також значення його гендерного аспекту в умовах міжкультурного контакту легко виявляється при аналізі глобальних процесів, що відбувалися в минулі історичні епохи.

Таким чином, гендерні відносини охоплюють соціальну сферу в цілому, що включає всі статеві і соціальні категорії, відносини всередині кожної категорії і взаємини між усіма групами. Гендерна проблема актуальна не тільки для суспільства, зацікавленого в соціальній стабільності і відтворенні своєї своєрідності в поколіннях: гендерна проблема виникає в житті кожного індивіда в процесі його соціалізації, і саме цей, особистісний її аспект є тим спільним знаменником глобальних процесів, з яким можна пов'язати «виклик глобалізації». Дійсно серйозні побоювання викликає розмитість соціального визначення дорослого індивіда, незалежно від статі, яка утрудняє і дезорієнтує процес дорослішання, і яка веде до деякої інфантильності дорослих, які не дуже чітко усвідомлюють себе такими.

Годзь Н.Б.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ РОЗУМІННЯ ЗДОРОВ'Я, ГЕНДЕРУ ТА КУЛЬТУРНИХ СТЕРЕОТИПІВ У МАЙБУТНЬОМУ

Досить часто, коли торкаються питання майбутнього, у першу чергу починають задаватися роздумами стосовно змін у культурних ролях та відповідно – у нормах гендерних культурних стереотипів, які з'являться у майбутньому та частково перейдуть максимально незмінними з нашого часу в майбутнє. Поряд з цими механізмами, на нашу думку, не менш важливим є розгляд низки питань, пов'язаних як з можливими формами захворювань у прийдешньому, що, на наш погляд, можуть стимулюватися певними негативними впливами середовища у майбутньому (наразі й соціального), так й низкою факторів, які безперечно прив'язані до гендеру, особливо з позиції сприйняття свої соціальної ролі та з позиції відповідності очікуванням суспільства [2].

Питання структури та дії культурних стереотипів підіймалося нами неодноразово [1, с. 15–165]. Воно є важливим, оскільки низка факторів переходить з нами від покоління до покоління досить незмінною саме у формі гендерних стереотипів. Позитивом, як це не дивно, на нашу думку, є загальне домінування у науковій думці концепції реального розуміння людини та її місця, більш обґрунтоване ставлення до розуміння ролі природного, екологічного оточення людини. Важливо враховувати розгалуження екології на окремі напрями, що мають власну специфіку [3, с. 174–180]. Розуміння здорової людини, на нашу думку, функціонуватиме також й за допомогою механізму «постдороблюючого мислення», яке прив'язано до «віртуальної пам'яті неіснуючого простору», бо в

історичних проєкціях природних екологічних ніш воно може активно функціонувати. Розуміння здорової людини, таким чином, відновлюється і у духовній сфері життя, і у сфері матеріальних об'єктів, які на разі або вже зникли чи трансформувалися, або існують з втратами, чи ще не створені або не матеріалізовані в об'єктах, механізмах тощо. З цього приводу слід підкреслити, що стандарт здорової людини та стандарти розуміння наповненості поняття гендеру стереотиповими нормами також буде нести й новітні «вкраплення». А от чи будуть вони позитивними або негативними – на це потрібно буде весь час звертати увагу науковців та медиків, вчителів та соціальних працівників, аби проводити кореляцію й порівняння відповідно до розуміння їх справжньої очікуваної відповідності. Думається, все це можливо відтворювати за рахунок артикуляції подій та сенсів, а також за рахунок реального моделювання ланки віртуальної дійсності, яка орієнтована на розуміння та певні трансформації поняття гендеру на теренах розгортання основних тенденцій сучасного суспільства.

Література:

1. Годзь Н.Б. Культурні стереотипи в українській народній казці: текст. дис. канд. філос. наук : 09.00.04 філософська антропологія, філософія культури / Н.Б. Годзь. – Харків : Харківський Національний університет ім. В.Н. Каразіна. – 2003. – 199 с.

2. Годзь Н.Б. Вступ до екологічної футурології : Монографія / Н.Б. Годзь. – Харків : Видавець Олександр Савчук, 2017. – 572 с.

3. Карпенко К.І. Природа і жінка: перспективи екофемінізму в Україні. Монографія / К.І. Карпенко. – Харків : Крук, 2005. – 320 с.

Голубович¹ І.В., Тихомірова² Ф.А.

Одеський національний медичний університет¹

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова²

ІНТЕГРАЦІЯ ГЕНДЕРНОЧУТЛИВОГО ТА ІНКЛЮЗИВНОГО ПІДХОДІВ – ШЛЯХ ДО СПРАВЕДЛИВОГО МІСЬКОГО ПРОСТОРУ

Маркерами справедливого простору міста є рівні можливості в сфері праці, освіти та відпочинку. Планування і проєктування міського середовища для людей з особливими потребами стають актуальною проблемою в багатьох країнах Європи. Зауважимо, що у багатьох регіонах світу, будинки і житлові послуги були традиційно організовані водночас з певною гендерною та інклюзивною «сліпотою». В багатьох країнах світу жінки складають більшість серед людей похилого віку, людей з обмеженими можливостями, вони більше залежать від суспільного транспорту. Саме такі жінки більше страждають від недосконалого функціонування транспорту, небезпеки суспільних просторів, планування неякісного житла. Безпека є очевидною проблемою, і деякі проєктні рішення (забезпечення належного освітлення вулиць, майданчиків) можуть зробити ці місця більш зручними для жінок. Всі ці міські проблеми наражають жінок на більшу небезпеку, ніж чоловіків.

Відома ідея «місце жінки – вдома» була одним з найважливіших принципів архітектурного проєктування і містобудування в багатьох країнах протягом останнього століття, саме так і люди з особливими потребами були фактично замкнені у житловому просторі, або в спеціальних закладах.